

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Reného Fischera a soudkyň Mgr. Halky Hovorkové a JUDr. Martiny Tvrdkové ve věci

žalobce: **AEZZ a.s.**, IČO 27064611
sídlem U Vorlíků 367/3, 160 00 Praha 6
zastoupený advokátkou JUDr. Julií Pítrovou
sídlem Kudeříkové 1103/11a, 148 00 Praha 4

proti

žalovanému: **Česká republika – Ministerstvo vnitra**, IČO 00007064
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7
zastoupený advokátem JUDr. Martinem Bohuslavem
sídlem Churchill I, Italská 2581/67, 120 00 Praha 2

o 2 586 193 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 10. 10. 2024, č. j. 15 C 90/2021-542,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se **mění** tak, že žalobní nárok je co do základu důvodný.
- II. O jeho výši a o nákladech řízení účastníků a státu bude rozhodnuto v konečném rozhodnutí.

Shodu s prvopisem potvrzuje A. K.
(K.ř. č. 1 – rozsudek)

Odůvodnění:

1. Soud prvního stupně shora označeným rozsudkem zamítl žalobu na uložení povinnosti žalovanému zaplatit žalobci částku 2 586 193 Kč se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,25 % ročně z této částky od 1. 3. 2021 do zaplacení a se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,25 % ročně z částky 11 847 Kč od 1. 3. 2021 do zaplacení (výrok I.), žalobci uložil povinnost zaplatit žalovanému náhradu řízení částku 2 700 Kč v třídenní lhůtě od právní moci rozsudku (výrok II.) dále ho zavázal zaplatit České republice na účet Obvodního soudu pro Prahu 7 částku 4 356 Kč v třídenní lhůtě od právní moci rozsudku (výrok III.). Takto rozhodl o žalobě, kterou se žalobce domáhal zaplacení uvedené částky s příslušenstvím z titulu ušlého zisku v důsledku krizových opatření přijatých v souvislosti s pandemií COVID-19 za období od 12. 3. 2020 do 17. 5. 2020, kdy byl na území České republiky vyhlášen nouzový stav. Žalobce tvrdil, že oproti předchozímu roku 2019 jeho tržby za stejné období poklesly 62 %.
2. Soud prvního stupně ve věci rozhodoval druhým rozsudkem. Jeho předchozí rozsudek ze dne 10. 2. 2023, č. j. 15 C 90/2022-121, kterým žalobu rovněž zamítl a rozhodl o nákladech řízení účastníků, když současně řízení zastavil ohledně částky 11 847 Kč, byl k odvolání žalobce potvrzen ve výroku o věci samé a II. a změněn v nákladovém výroku III. rozsudkem Městského soudu v Praze jako soudu odvolacího ze dne 17. 5. 2023, č. j. 62 Co 96/2023-147. Odvolací soud shodně se soudem prvního stupně s poukazem na § 36 odst. 1 zákona č. 240/2000 Sb. – krizový zákon a se zřetelem k závěrům vyjádřeným Ústavním soudem ČR v jeho usnesení ze dne 21. 4. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 7/20, uzavřel, že napadené usnesení vlády o přijetí krizového opatření (usnesení vlády ČR ze dne 23. 3. 2020, č. 274) není opatřením obecné povahy, má povahu jiného právního předpisu a nemůže mít povahu individualizovaného zásahu. K tomu odvolací soud rozebral závěry vyjádřené Ústavním soudem ČR v uvedeném rozhodnutí a neshledal podmínky odpovědnosti státu za škodu podle § 36 odst. 1 krizového zákona. Nadto dovodil, že rozhodnutí vlády o vyhlášení nouzového stavu vydané podle čl. 5 a čl. 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., ani krizové opatření vlády, jímž byl s odkazem na ustanovení § 6 odst. 1 písm. b) zákona č. 240/2000 Sb. stanoven zákaz vstupu na území ČR a zákaz vycestování z území ČR, nelze považovat za opatření obecné povahy, podle § 4 odst. 2 písm. c) a § 101a s. ř. s. K tomu odkázal na závěry vyjádřené Nejvyšším správním soudem v jeho rozsudku ze dne 21. 5. 2020, sp. zn. 5 As 138/2020 a doplnil, že vydání normativního právního aktu České republiky není nesprávným úředním postupem podle § 13 zákona č. 82/1998 Sb. – OdpŠk, kdy proces přijímání zákonů hlasováním v Poslanecké sněmovně či Senátu Parlamentu České republiky nelze považovat za nesprávný úřední postup. Zmínil četnou judikaturu Nejvyššího soudu ČR, kterou označil.
3. Nejvyšší soud ČR k dovolání žalobce rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 17. 5. 2023 a rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 10. 2. 2023 zrušil ve výroku II. a v navazujícím nákladovém výroku III. a věc vrátil Obvodnímu soudu pro Prahu 7 k dalšímu řízení. Dovolací soud shledal dovolání přípustné a důvodné podle § 237 o. s. ř. K tomu odkázal zejména na svůj rozsudek ze dne 31. 8. 2023, sp. zn. 30 Cdo 63//2023, jehož závěry rozebral. Uvedl, že z tohoto rozsudku vyplývá, že žádné omezení odpovědnosti státu za škodu způsobenou individuálně zaměřenými krizovými opatřeními neplyne ze systematiky krizového zákona ani z vůle historického zákonodárce. Svou povahou je normotvorné krizové opatření stále krizovým opatřením podle § 2 písm. c) krizového zákona a z dikce § 36 odst. 1 krizového zákona nepochybně vyplývá, že odpovědnou osobou je právě stát – k tomu rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 17. 6. 2009, sp. zn. 25 Cdo 1649/2007. Úvahy odvolacího soudu o tom, že stát nenese odpovědnost za újmu způsobenou krizovými opatřeními, která jsou svojí povahou produktem legislativní činnosti, také nejsou správné, když za újmu způsobenou normativními akty s obecnou působností stát sice neodpovídá v režimu OdpŠk, ale závěr o tom, že stát neodpovídá za takto způsobenou újmu způsobenou v souvislosti s legislativní činností nebo její absencí neplatí bezvýjimečně. K tomu Nejvyšší soud ČR odkázal na svůj rozsudek ze dne 20. 8. 2012, sp. zn. 28 Cdo 2927/2010 ohledně

Shodu s prvopisem potvrzuje A. K.

odpovědnosti státu za legislativní pochybení v případě porušení práva Evropské unie, obdobně uvedl pochybení při legislativní činnosti v důsledku absence odpovídající právní úpravy regulace nájemného – k tomu stanovisko pléna Ústavního soudu ČR ze dne 28. 4. 2009, sp. zn. Pl. ÚS-st. 27/09.

4. Dovolací soud nepřisvědčil ani dalšímu závěru odvolacího soudu o tom, že stát má odpovídat podle § 36 odst. 1 krizového zákona pouze za škodu, která vznikne provedením krizového opatření konkrétními zásahy státu vůči danému subjektu. K tomu znovu uvedl svůj rozsudek 31. 8. 2023, sp. zn. 30 Cdo 63/2023 a soudům nižších stupňů uložil posoudit nárok na náhradu škody žalobce se zohledněním všech mimořádných krizových opatření za předmětné období a rovněž skutečnost, že žalobce byl příjemcem dotace z dotačního programu pro COVID – Ubytování, jak namítá žalovaný.
5. Soud prvního stupně řízení doplnil. Zjistil skutkový stav, který popsal v odůvodnění svého rozhodnutí. Podstatná skutková zjištění odvolací soud uvádí v doslovném znění.
6. Usnesením vlády České republiky ze dne 12. března 2020, č. 194 vláda vyhlásila nouzový stav od 14.00 hodin dne 12. března 2020 na dobu 30 dnů.
7. Usnesením vlády České republiky ze dne 12. března 2020 č. 199 o přijetí krizového opatření, v návaznosti na usnesení vlády č. 194 ze dne 12. března 2020, kterým vláda v souladu s čl. 5 a 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, vyhlásila pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru (označovaný jako SARS CoV-2) na území České republiky nouzový stav a ve smyslu § 5 písm. a) až e) a § 6 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů, pro řešení vzniklé krizové situace, rozhodla o přijetí krizových opatření, tímto ve smyslu ustanovení § 6 odst. 1 písm. b) krizového zákona, vláda s účinností ode dne 13. března 2020 od 06:00 hod. zakázala divadelní, hudební, filmová a další umělecká představení, sportovní, kulturní, náboženské, spolkové, taneční, tradiční a jim podobné akce a jiná shromáždění, výstavy, slavnosti, poutě, přehlídky, ochutnávky, trhy a veletrhy, vzdělávací akce, a to jak veřejné, tak soukromé, s účastí přesahující ve stejný čas 30 osob, a to do odvolání tohoto mimořádného opatření. S účinností ode dne 13. března 2020 od 20:00 hodin vláda zakázala přítomnost veřejnosti v čase mezi 20:00 hodin a 06:00 hodin v provozovnách stravovacích služeb. S účinností ode dne 13. března 2020 od 06:00 hodin vláda zakázala činnost provozoven stravovacích služeb, umístěných v rámci nákupních center s prodejní plochou přesahující 5 000 m². S účinností ode dne 13. března 2020 od 6:00 hodin vláda zakázala přítomnost v provozovnách poskytovatelů některých služeb – posilovny, přírodní a umělá koupaliště, solária, sauny, wellness služby, hudební a společenské kluby, zábavní zařízení, veřejné knihovny a galerie.
8. Usnesením vlády České republiky ze dne 14. března 2020 č. 211 o přijetí krizového opatření, v návaznosti na usnesení vlády č. 194 ze dne 12. března 2020, kterým vláda v souladu s čl. 5 a 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, vyhlásila pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru označovaný jako SARS CoV-2 na území České republiky nouzový stav a ve smyslu § 5 písm. a) až e) a § 6 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů, pro řešení vzniklé krizové situace, rozhodla o přijetí krizových opatření, tímto ve smyslu ustanovení § 5 odst. 1 e) a § 6 odst. 1 písm. b) krizového zákona, vláda s účinností ode dne 14. března 2020 od 06:00 hod. do dne 24. března 2020 do 6:00 hod. zakázala maloobchodní prodej a prodej služeb v provozovnách s výjimkou prodejen uvedených v bodu 1. Usnesení, s účinností ode dne 14. března 2020 od 6:00 hodin do dne 24. března 2020 do 6:00 hodin vláda zakázala přítomnost veřejnosti v provozovnách stravovacích služeb, s výjimkou provozoven, které neslouží pro veřejnost (například zaměstnanecké stravování, stravování poskytovatelů zdravotních služeb a sociálních služeb, vězeňských zařízení); tento zákaz se nevztahuje na prodej mimo provozovnu stravovacích služeb (například provozovny rychlého občerstvení s výdejovým

Shodu s prvopisem potvrzuje A. K.

okénkem nebo prodej jídla s sebou bez vstupu do provozovny), který může probíhat bez časového omezení. S účinností od dne 14. března 2020 od 6:00 hodin do dne 24. března 2020 do 6:00 hodin vláda zakázala činnost provozoven stravovacích služeb, umístěných v rámci nákupních center s prodejní plochou přesahující 5 000 m². S účinností ode dne 14. března 2020 od 6:00 hodin vláda zakázala provoz heren a kasin podle zákona č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, ve znění pozdějších předpisů.

9. Usnesením vlády České republiky ze dne 23. března 2020 č. 280 o přijetí krizového opatření, v návaznosti na usnesení vlády č. 194 ze dne 12. března 2020, kterým vláda v souladu s čl. 5 a 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, vyhlásila pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru (označovaný jako SARS CoV-2) na území České republiky nouzový stav a ve smyslu § 5 písm. a) až e) a § 6 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů, pro řešení vzniklé krizové situace, rozhodla o přijetí krizových opatření, tímto ve smyslu ustanovení § 5 písm. e) a § 6 odst. 1 písm. b) krizového zákona, vláda vzala na vědomí mimořádné opatření Ministerstva zdravotnictví ze dne 23. Března 2020, č.j. MZDR 12746/2020-1, kterým byl prodloužen zákaz maloobchodního prodeje a prodeje služeb a některých dalších činností až na výjimky, a to na dobu do dne 1. dubna 2020 do 6:00 hodin a nařídila, že po dobu trvání nouzového stavu vyhlášeného usnesením vlády č. 194 ze dne 12. března 2020, mimo jiné není třeba provádět u zaměstnanců periodické lékařské prohlídky a prodloužila se platnost povolení k zaměstnání a povolení a víz k pobytu vydaných do dne vyhlášení tohoto opatření na dobu do 60 dnů po skončení nouzového stavu.
10. Usnesením vlády České republiky ze dne 30. dubna 2020 č. 493 o přijetí krizového opatření, v návaznosti na usnesení vlády č. 194 ze dne 12. března 2020, kterým vláda v souladu s čl. 5 a 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, vyhlásila pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru (označovaný jako SARS CoV-2) na území České republiky nouzový stav a ve smyslu § 5 písm. a) až e) a § 6 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů, pro řešení vzniklé krizové situace, rozhodla o přijetí krizových opatření, tímto ve smyslu ustanovení § 5 písm. c) a e) a § 6 odst. 1 písm. b) krizového zákona, vláda s účinností ode dne 11. května 2020 od 00:00 hod. zakázala přítomnost veřejnosti v provozovnách stravovacích služeb s výjimkou uvedenou v bodu I. písm. a) usnesení, zakázala prodej v provozovnách stravovacích služeb umístěných v rámci nákupních center s prodejní plochou přesahující 5 000 m², zakázala provoz taxislužby, s výjimkou taxislužby rozvázející potraviny nebo osob s oprávněním řidiče taxislužby, zakázala přítomnost veřejnosti ve vnitřních bazénech a saunách, zakázala prohlídky vnitřních prostor v hradech a zámcích, zakázala prodej ubytovacích služeb s výjimkou osob poskytujících ubytování v ubytovnách, lázeňských zařízeních (pro účely poskytování lázeňské léčebně rehabilitační péče) a školských ubytovacích zařízeních; tento zákaz se nevztahuje na prodej a poskytnutí ubytovacích služeb uvedených v bodu I. písm. f) usnesení. Dále vláda nařídila pravidla pro provoz zařízení uvedených v bodu II tohoto usnesení.
11. Usnesením vlády České republiky ze dne 23. dubna 2020 č. 454 o přijetí krizového opatření, v návaznosti na usnesení vlády č. 194 ze dne 12. března 2020, kterým vláda v souladu s čl. 5 a 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, vyhlásila pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru (označovaný jako SARS CoV-2) na území České republiky nouzový stav a ve smyslu § 5 písm. a) až e) a § 6 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů, pro řešení vzniklé krizové situace, rozhodla o přijetí krizových opatření, tímto ve smyslu ustanovení § 5 písm. c) a e) a § 6 odst. 1 písm. b) krizového zákona, vláda s účinností ode dne 24. dubna 2020 od 00:00 hod. do 27. dubna 2020 do 00:00 hod. zakázala maloobchodní prodej a prodej služeb v provozovnách s výjimkami uvedenými v bodu I., písm. a) usnesení, dále zakázala přítomnost veřejnosti v provozovnách stravovacích služeb, s výjimkou provozoven, které

Shodu s prvopisem potvrzuje A. K.

neslouží pro veřejnost (např. zaměstnanecké stravování, stravování poskytovatelů zdravotních služeb a sociálních služeb, ve vězeňských zařízeních); tento zákaz se nevztahuje na prodej mimo provozovnu stravovacích služeb (např. provozovny rychlého občerstvení s výdejovým okénkem nebo prodej jídla s sebou bez vstupu do provozovny), dále vláda zakázala prodej v provozovnách stravovacích služeb, umístěných v rámci nákupních center s prodejní plochou přesahující 5 000 m², dále vláda zakázala provoz heren a kasin, dále zakázala provoz taxislužby, s výjimkou taxislužby rozvážející potraviny nebo osob s oprávněním řidiče taxislužby, dále zakázala přítomnost veřejnosti v provozovnách poskytovatelů služeb – vnitřních sportovišť včetně vnitřních bazénů, dále vláda zakázala prodej ubytovacích služeb s výjimkou osob poskytujících ubytování v ubytovnách, lázeňských zařízeních a školských ubytovacích zařízeních; tento zákaz se nevztahuje na prodej a poskytnutí ubytovacích služeb uvedených v bodu I. písm. g) usnesení. Dále vláda nařídila, že zákaz maloobchodního prodeje podle čl. I písm. a) usnesení se nevztahuje na činnosti uvedené v bodu II písm. a) až c) usnesení. Dále vláda nařídila pravidla pro provoz zařízení uvedených v bodu III usnesení.

12. Usnesením vlády České republiky ze dne 16. března 2020 č. 238 o přijetí krizového opatření, v návaznosti na usnesení vlády č. 194 ze dne 12. března 2020, kterým vláda v souladu s čl. 5 a 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, vyhlásila pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru (označovaný jako SARS CoV-2) na území České republiky nouzový stav a ve smyslu § 5 písm. a) až e) a § 6 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů, pro řešení vzniklé krizové situace, rozhodla o přijetí krizových opatření, tímto ve smyslu ustanovení § 5 písm. e) a § 6 odst. 1 písm. b) krizového zákona, vláda nařídila, že zákaz maloobchodního prodeje a prodeje služeb v provozovnách, stanovený v bodě I usnesení vlády ze dne 14. Března 2020, č. 211, vyhlášeném pod č. 82/2020 Sb., se dále nevztahuje na prodej textilního materiálu a textilní galanterie a servis výpočetní a telekomunikační techniky, audio a video přijímačů, spotřební elektroniky, přístrojů a dalších výrobků pro domácnosti.
13. Usnesením vlády České republiky ze dne 15. března 2020 č. 214 o přijetí krizového opatření, v návaznosti na usnesení vlády č. 194 ze dne 12. března 2020, kterým vláda v souladu s čl. 5 a 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, vyhlásila pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru (označovaný jako SARS CoV-2) na území České republiky nouzový stav a ve smyslu § 5 písm. a) až e) a § 6 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů, pro řešení vzniklé krizové situace, rozhodla o přijetí krizových opatření, tímto ve smyslu ustanovení § 5 písm. e) a § 6 odst. 1 písm. b) krizového zákona, vláda nařídila, že po dobu trvání nouzového stavu vyhlášeného usnesením vlády č. 194 ze dne 12. března 2020 není mimo jiné u zaměstnanců potřeba provádět periodické lékařské prohlídky a platnost povolení k zaměstnání a povolení a víz k pobytu vydaných do dne vyhlášení tohoto opatření se prodlužuje na dobu do 60 dnů po skončení nouzového stavu. Dále vláda nařídila, že zákaz maloobchodního prodeje a prodeje služeb v provozovnách, stanovený v bodě I usnesení vlády ze dne 14. března 2020 č. 211, vyhlášeném pod č. 80/2020 Sb. se nevztahuje na služby uvedené v bodu II. usnesení. Dále vláda nařídila pravidla pro prodej nebaleného pečiva. Dále vláda nařídila, že zákaz maloobchodního prodeje a prodeje služeb v provozovnách stanovený v bodě I usnesení vlády ze dne 14. března 2020 č. 211, vyhlášeném pod č. 80/2020 Sb., se nevztahuje na činnosti, které nejsou živnostmi podle živnostenského zákona. Dále vláda zakázala s účinností ode dne 16. března 2020 od 6:00 hodin do dne 24. března 2020 prodej ubytovacích služeb, s výjimkou osob poskytujících ubytování v ubytovnách, lázeňských zařízeních podle bodu II/7 a školských ubytovacích zařízeních. Dále vláda zakázala s účinností ode dne 16. března 2020 od 6:00 hodin do dne 24. března 2020 provoz autoškol. Dále vláda zakázala s účinností ode dne 16. března 2020 od 6:00 hodin do dne 24. března 2020 provoz taxislužby, s výjimkou taxislužby rozvážející potraviny nebo osob s oprávněním řidiče taxislužby. Dále vláda zakázala s účinností ode dne 16. března 2020 od

6:00 hodin do dne 24. března 2020 provoz samoobslužných prádeln a čistíren. Dále vláda zakázala s účinností ode dne 16. března 2020 od 6:00 hodin do dne 24. března 2020 přítomnost veřejnosti v prodejnách stavebnin, stavebních výrobků a hobby marketů. Dále vláda zakázala s účinností ode dne 16. března 2020 od 6:00 hodin do dne 24. března 2020 přítomnost veřejnosti v provozovnách poskytovatelů služeb – vnitřní i venkovní sportoviště. Dále vláda zakázala s účinností ode dne 16. března 2020 od 6:00 hodin do dne 24. března 2020 platnosti nařízení, kterým obec vymezuje oblasti obce, ve kterých lze místní komunikace nebo jejich určené úseky užít za cenu sjednanou v souladu s cenovými předpisy.

14. Usnesením vlády České republiky ze dne 15. března 2020 č. 215 o přijetí krizového opatření, v návaznosti na usnesení vlády č. 194 ze dne 12. března 2020, kterým vláda v souladu s čl. 5 a 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, vyhlásila pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru (označovaný jako SARS CoV-2) na území České republiky nouzový stav a ve smyslu § 5 písm. a) až e) a § 6 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů, pro řešení vzniklé krizové situace, rozhodla o přijetí krizových opatření, tímto ve smyslu ustanovení § 5 písm. c) a § 6 odst. 1 písm. b) krizového zákona, vláda s účinností ode dne 16. března 2020 od 00:00 hod. do dne 24. března 2020 do 6:00 hod. zakázala volný pohyb osob na území České republiky s výjimkami uvedenými v bodu I písm. a) až j) usnesení, dále vláda nařídila osobám pobývajícím na území České republiky omezit pohyb na veřejně dostupných místech na dobu nezbytně nutnou a pobývat v místě svého bydliště s výjimkou případů uvedených v bodu I písm. a) až i) usnesení a doporučila provozovatelům veřejných služeb (například obchody, nákupní centra, pošty), aby v prostorách svých provozoven a prostorách využívaných k přístupu do provozoven vytvořili podmínky pro dodržování odstupu mezi osobami alespoň 2 metry a zajistili zvýšená hygienická opatření (zejména dezinfekci).
15. Usnesením vlády České republiky ze dne 16. března 2020 č. 238 o přijetí krizového opatření, v návaznosti na usnesení vlády č. 194 ze dne 12. března 2020, kterým vláda v souladu s čl. 5 a 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, vyhlásila pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru (označovaný jako SARS CoV-2) na území České republiky nouzový stav a ve smyslu § 5 písm. a) až e) a § 6 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů, pro řešení vzniklé krizové situace, rozhodla o přijetí krizových opatření, tímto ve smyslu ustanovení § 5 písm. e) a § 6 odst. 1 písm. b) krizového zákona, vláda nařídila, že zákaz maloobchodního prodeje a prodeje služeb v provozovnách, stanovený v bodě I usnesení vlády ze dne 14. března 2020 č. 211, vyhlášeném pod č. 82/2020 Sb., se dále nevztahuje na prodej textilního materiálu a textilní galanterie a na servis výpočetní a telekomunikační techniky, audio a video přijímačů, spotřební elektroniky, přístrojů a dalších výrobků pro domácnosti.
16. Usnesením vlády České republiky ze dne 16. března 2020 č. 241 o přijetí krizového opatření, v návaznosti na usnesení vlády č. 194 ze dne 12. března 2020, kterým vláda v souladu s čl. 5 a 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, vyhlásila pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru (označovaný jako SARS CoV-2) na území České republiky nouzový stav a ve smyslu § 5 písm. a) až e) a § 6 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů, pro řešení vzniklé krizové situace, rozhodla o přijetí krizových opatření, tímto ve smyslu ustanovení § 5 písm. e) a § 6 odst. 1 písm. b) krizového zákona, vláda nařídila, že zákaz prodeje ubytovacích služeb, stanovený v bodě V/1 usnesení vlády ze dne 15. března 2020 č. 214, vyhlášeném pod č. 84/2020 Sb., se nevztahuje na prodej a poskytnutí ubytovacích služeb cizincům do doby opuštění území České republiky a cizincům s pracovním povolením na území České republiky. Na cizince takto pobývajících na území České republiky se vztahují stejná omezení pohybu a další krizová opatření, jako na občany České republiky.

Shodu s prvopisem potvrzuje A. K.

17. Za období, které je předmětem žaloby, bylo výše uvedenými usneseními vlády České republiky zakázáno poskytovat ubytovací služby a jejich prodej, stravovací služby, provozovat posilovny, wellness služby, byla zakázána přítomnost veřejnosti v provozovnách stravovacích služeb, byla zakázána přítomnost veřejnosti ve vnitřních bazénech a saunách, byl zakázán maloobchodní prodej a prodej služeb v provozovnách, byla zakázána přítomnost veřejnosti v provozovnách stravovacích služeb, byla zakázána přítomnost veřejnosti v provozovnách poskytovatelů služeb – vnitřních sportovišť včetně vnitřních bazénů, od 16. 3. 2020 do 24. 3. 2020 byl zakázán volný pohyb osob na území celé České republiky.
18. Z výpisu z obchodního rejstříku žalobce vyplývá, že předmětem podnikání žalobce je pronájem nemovitostí, bytů a nebytových prostor bez poskytování jiných než základních služeb spojených s pronájmem, hostinská činnost, výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona a prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin. Dle výpisu z veřejné části živnostenského rejstříku je oborem podnikání žalobce hostinská činnost, výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona, prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin, pivovarnictví a sladovnictví, ubytovací služby, specializovaný maloobchod, reklamní činnost a marketing, dokončovací stavební práce, specializované stavební činnosti, realitní činnost. Na většinu z těchto oborů podnikání žalobce dopadla výše uvedená usnesení vlády a žalobce tak musel svoji činnost zcela nebo částečně omezit.
19. Soud prvního stupně vysvětlil, že odpovědnost státu za škodu vzniklou v souvislosti s přijatými krizovými opatřeními, příp. cvičeními podle § 36 krizového zákona je odpovědností objektivní s možností liberace v případě, že si poškozený škodu způsobil sám. Podmínky odpovědnosti státu podle tohoto ustanovení představuje 1. přijetí krizového opatření za vyhlášeného nouzového stavu 2. vznik nahraditelné škody 3. příčinná souvislost mezi zmíněnou činností orgánu a vznikem škody 4. absence liberačního důvodu a 5. řádné uplatnění nároku v prekluzivní lhůtě.
20. Soud prvního stupně vyšel z toho, že krizová opatření platila ve svém souhrnu od 13. 3. 2020 do května 2020. Podle prvostupňového soudu podmínky 1. a 4. (přijetí krizového opatření za vyhlášeného nouzového stavu a absence liberačního důvodu) jsou splněny, neboť za vyhlášeného nouzového stavu byla vládou přijata krizová opatření uvedená v odůvodnění rozsudku a v řízení nebylo tvrzeno, že by si škodu způsobil sám žalobce. Vydáním krizových opatření k zákazu poskytovat ubytovací služby, jejich prodej a stravovací služby byla zakázána přítomnost veřejnosti v provozovnách stravovacích služeb, od 16. 3. do 24. 3. 2020, byl pak zakázán volný pohyb na území České republiky. Z toho vznikla žalobci škoda a podle soudu za okamžik jejího vzniku je třeba považovat okamžik provedení krizových opatření ve smyslu § 36 odst. 1 krizového zákona. Podle krizového zákona se pak nahrazuje škoda bez ohledu na formu krizových opatření, neboť i když má krizové opatření formu právního předpisu, tak stát na sebe může povinnost k náhradě škody takovýmto opatřením převzít, což krizovým zákonem učinil. K tomu prvostupňový soud odkázal na rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 63/2003 shora označený. Je rovněž splněna podmínka 2. - vznik nahraditelné škody, neboť žalobci vznikla škoda vynaložením finančních nákladů. K otázce, jaká škoda se nahrazuje podle krizového zákona, soud prvního stupně odkázal na § 36 odst. 2, který používá pojem věcná škoda a dále na ustanovení § 36 odst. 1 uvedeného zákona, který hovoří pouze o škodě. Podle soudu by se měla nahrazovat škoda skutečná a také ušlý zisk. Je rovněž splněna podmínka 5.- předběžné uplatnění nároku u příslušného orgánu v prekluzivní lhůtě.
21. Soud prvního stupně ovšem neshledal podmínku 3 - příčinná souvislost mezi zmíněnou činností orgánu a vznikem škody.
22. K otázce příčinné souvislosti prvostupňový soud v bodě 108. odůvodnění svého rozhodnutí vysvětlil, že je nepochybné, že žalobci vznikla škoda v důsledku krizových opatření vládou České republiky, neboť těmito krizovými opatřeními bylo zakázáno poskytovat služby a jejich prodej a stravovací služby, byla zakázána přítomnost veřejnosti v provozovnách stravovacích služeb od

Shodu s prvopisem potvrzuje A. K.

16. 3. do 24. 3. 2020 byl zakázán též volný pohyb osob na území České republiky. Žalobce užíval objekt Luční boudy a pozemek k této budově přiléhající podle smlouvy o nájmu nebytových prostor z 22. 9. 2016, na základě, níž byly žalobci přenechány do užívání nebytové prostory nacházející se v ubytovacím zařízení budovy Pec pod Sněžkou 2023 a pozemek přiléhající k této budově na kterém je 5 parkovacích míst. Smlouva byla uzavřena na dobu určitou od 22. 9. 2016 do 31. 12. 2026.

23. Soud prvního stupně dále vysvětlil, že žalobce svá tvrzení ohledně toho, v čem spočívá náhrada škody, opakovaně měnil – k tomu body 110. – 112. odůvodnění napadeného rozsudku.

24. Žalobou doručenou Obvodnímu soudu pro Prahu 7 se žalobce po žalovaném domáhal náhrady škody ve výši 2 598 040 Kč s příslušenstvím, když tuto částku považuje žalobce za ušlý zisk, který mu vznikl v důsledku uzavření provozovny (str. 12 žaloby). V doplnění žaloby ze dne 1. 7. 2021, které žalobce učinil na základě usnesení soudu ze dne 11. 6. 2021, žalobce uvedl, že požaduje škodu ve formě ušlého zisku ze období od 12. 3. 2020 do 17. 5. 2020 (str. 2). Dále v tomtéž podání žalobce uvedl, že za škodu považuje rozdíl výnosů, když v měsících března, dubna a května 2019 činily výnosy žalobce 7 020 649 Kč a v měsících března, dubna a května 2020 činily výnosy žalobce 2 700 577 Kč. Pokles příjmů žalobce tak činí 4 320 072 Kč. Od této částky žalobce odečetl přijaté dotace za COVID ubytování ve výši 1 015 200 Kč a veškeré mzdové náklady za měsíce, března, dubna a května v celkové částce 718 679 Kč, jelikož na ně žalobce čerpal dotaci ve formě ANTIVIRUS A, byť mzdové náklady nebyly uhrazeny touto dotací plně. Po provedení dodatečného ponížení škody požaduje žalobce 2 586 193 Kč (str. 6). Při jednání před soudem dne 10. 2. 2023 žalobce uvedl, že uplatňuje škodu podle § 36 krizového zákona, škoda představuje ušlý zisk, jak je uvedeno v bodu II. doplnění žaloby ze dne 1. 7. 2021, tedy jedná se o ušlý zisk za období od 12. 3. 2020 do 17. 5. 2020. V doplnění žaloby ze dne 30. 4. 2024, které žalobce učinil na základě usnesení soudu ze dne 20. 3. 2024, žalobce uvedl, že částka 2 586 193 Kč je minimální částkou poklesu zisku žalobce z důvodu přijetí krizových opatření. Dále žalobce v tomto podání uvedl, že v období března až května 2019 dosáhl žalobce za tržby za vlastní výkony a služby částku 6 837 809 Kč a v roce 2020 za totožné období tržby za vlastní výkony a služby dosahovaly částky 2 367 758 Kč; rozdíl na tržbách je tak 4 470 051 Kč. Na dotačních programech za uvedené období žalobce čerpal částku 1 015 200 Kč za dotační program Covid ubytování a částku 245 601 Kč za dotační program Antivirus. I po započtení dotačních programů pokles tržeb za rozhodné období činil částku 3 209 249 Kč. V podání ze dne 18. 7. 2024 žalobce uvedl, že požaduje škodu jako celek, nikoliv pouze ušlý zisk, ale též majetkovou škodu v podobě marně vynaložených nákladů na udržení provozu hotelu. Žalobce v tomto podání dále uvedl, že obě škody může požadovat jako samostatné nároky, avšak vzniklé ze stejné škodní události, které společně vzájemně souvisí, a proto je uplatňuje společně a vyčísluje je jednou částkou. Žalobou požadovaná částka není celá škoda, která žalobci vznikla. Při jednání před soudem dne 22. 7. 2024 žalobce uvedl, že žádá skutečnou škodu, tedy i ušlé náklady, protože to není možné nějak oddělit. V podání ze dne 21. 8. 2021 (poznámka soudu: správně má být datum 21. 8. 2024) žalobce uvedl, že škoda, kterou žalobce uplatňuje, se sestává z marně vynaložených nákladů a taktéž z ušlého zisku. Marně vynaložené náklady jsou především mandatorní náklady, které musel žalobce vynaložit na uchování činnosti provozu za žalované období. Jedná se o nájmy v částce 2 308 743 Kč za budovy Hotelu Labská bouda a sídla žalobce, dále o spotřebovanou elektrickou energii v celkové částce 652 863,75 Kč za období března až května, dále o náklady na pohonné hmoty ve výši 167 881,90 Kč, dále o IT služby v celkové částce 1 701 045,50 Kč – platby za počítačové programy pro provoz hotelu, recepce, skladu a skladových zásob, on-line rezervací a webových stránek, školení zaměstnanců apod., dále o svoz odpadu v částce 80 637 Kč, dále o pojištění vozidel v částce 32 925 Kč, dále o mzdové náklady v částce 718 679 Kč. Tyto marně vynaložené náklady celkem činí částku 5 662 775,15 Kč. Za další náklady, které byly účelně vynaloženy a s ohledem na uzavření či omezení provozu nebyly pokryty přijatými tržbami, lze považovat náklady na nutné opravy v minimální částce 502 707,58 Kč. Částečně by také měly být zohledněny náklady související s výměnou zařízení, instalací nového

Shodu s prvopisem potvrzuje A. K.

zařízení a opravy pokojů, jejichž pořízení nebylo s ohledem na uzavření či omezení provozu pokryto přijatými tržbami, když celková částka činila 4 178 307 Kč.

25. Přitom ve výzvě k náhradě škody, kterou podáním ze dne 19. 3. 2021 (č.l. 28-30) uplatnili vůči Ministerstvu zdravotnictví a Ministerstvu vnitra Mgr. K. S. a Ing. S. B. (jinak xxx xxx a xxx xxx žalobce), je uvedeno, že škoda představuje ekvivalent nájemného v celkové částce 2 976 329,40 Kč a škoda spočívá v nemožnosti realizovat ubytování hostů na základě sjednaných rezervací a zákaz prodeje výrobků – restauračního prodeje, když žalobce nemohl poskytovat stravovací a ubytovací služby a vzhledem k tomu nebyl schopen uhradit nájem, protože hotel a restaurace Luční bouda nebyla schopna využití pro sjednaný účel.
26. V dalším podání, které není datováno a je adresováno Ministerstvu zdravotnictví, Ministerstvu vnitra a vládě ČR, žalobce vyzval tyto orgány k náhradě škody dle § 36 krizového zákona, kde uvedl, že žalobce měl za měsíce březen, duben a květen 2020 ztrátu oproti stejnému období roku 2019 v tržbách 4 357 352 Kč a tento rozdíl vznikl v důsledku přijetí krizových opatření.
27. Žalobce nedokázal vysvětlit a doložit, proč v podání ze dne 30. 4. 2021 uvedl, že rozdíl v tržbách období březen až květen 2019 a březen až květen 2020 činí 4 470 051 Kč, když uvedl, že rozdíl v tržbách za toto období činí 4 357 352 Kč. Žalobce svá tvrzení neustále měnil, v řízení neprokázal ušlý zisk nad rámec kompenzací, které obdržel z programu COVID – Ubytovaní a Antivirus od státu. Nedoložil ani ušlý zisk v souvislosti s krizovými opatřeními a neprokázal, které z nákladů byly vynaloženy účelně. Soud prvního stupně dále rozebral znalecký posudek vypracovaný na základě objednávky žalobce znaleckou kanceláří – Equity Solutions Appraisals s.r.o. dne 30. 5. 2024, který rozebral a na jeho základě uzavřel, že žalobci se ušlý zisk za období od března do května 2020 nepodařilo prokázat.
28. Pokud dále žalobce požadoval náhradu škody spočívající ve vynaložených nákladech, tak k tomu soud prvního stupně uvedl následující.
29. Jde o faktury týkající se nákladů za IT služby, spotřebu elektrické energie, svoz odpadu, pojištění, pohonné hmoty, zakoupení školení pro zaměstnance, nutné opravy objektu Luční boudy, renovace pokojů hotelu Luční bouda a stavební materiál spojený s touto renovací a dále nájemné za provozování Luční boudy a přilehlého pozemku. V případě nákladů za IT služby, odpadu, pojištění, pohonné hmoty a elektrickou energii jde o náklady, které by žalobce vynaložil tak jako tak, když se jedná o prostory sloužící k podnikání, které v důsledku krizových opatření nemohl použít. Epidemiologická situace v té době je proto z hlediska jejich vynaložení nerozhodná. V případě nákladů žalobce vynaložených za nájemné a za služby související s nájmem jde rovněž o náklady, které by žalobce musel vynaložit v každém případě, když jde o nájem prostor sloužících k podnikání, které v důsledku krizových opatření nemohl žalobce využít a nájemní smlouva mezi pronajímatelem a žalobcem žádné liberační důvody v tomto směru neobsahuje. Ani zde proto není dána příčinná souvislost. V případě nákladů žalobcem vynaložených na renovaci, údržbu pokojů a opravy hotelu Luční boudy prováděných v období březen až květen 2020 soud prvního stupně dovodil, že i tyto náklady nebyly vynaloženy v příčinné souvislosti s přijatými protikrizovými opatřeními, renovace pokojů nesouvisí s těmito opatřeními, ale s tím, že se žalobce je rozhodl provádět právě v období platnosti těchto opatření. Mohl je provádět i mimo tohoto období. V případě mzdových nákladů ve výši 718 679 Kč soud prvního stupně uvedl, že důvodnost této částky nezkoumal, neboť žalobce na straně 12 žaloby uvedl, že „odečetl veškeré mzdové náklady ve výši 706 832 Kč za rozhodné měsíce“ a v doplnění žaloby ze dne 1. 7. 2021 učiněném na základě výzvy soudu pak uvedl, že „škodu ponížil o veškeré mzdové náklady za měsíce březen až květen v částce 718 679 Kč“, protože na ni čerpal dotaci. Po provedení tohoto dodatečného ponížení žalobce požaduje úhradu částky 2 586 193 Kč, z čehož vyplývá, že mzdové náklady žalobce nepožaduje.

Shodu s prvopisem potvrzuje A. K.

30. Na základě těchto závěrů soud prvního stupně neshledal právní důvod odpovědnosti státu k náhradě žalobcem požadované škody, a to ani podle krizového zákona a ani podle OdpŠk. Žalobu proto zamítl.
31. O nákladech řízení účastníků rozhodl podle § 142 odst. 1 o. s. ř. Náhradu nákladů řízení přiznal žalovanému s tím, že tyto vyčíslil podle vyhlášky č. 254/2015 Sb. v odůvodnění svého rozhodnutí.
32. Výrok o nákladech státu odůvodnil § 148 odst. 1 o. s. ř.
33. Proti rozsudku podal odvolání žalobce. Uplatnil odvolací důvody podle § 205 odst. 2 písm. b), e) a g) o. s. ř. V úvodu odvolání zrekapituloval předmět řízení s důrazem na to, že se svého nároku domáhá podle krizového zákona č. 240/2000 Sb. Žalobce vyslovil nesouhlas se závěrem soudu prvního stupně o tom, že není dána příčinná souvislost mezi vznikem škody a činnostmi orgánu. K tomu odkázal na odůvodnění napadeného rozsudku pod bodem 108, které v podstatných bodech odcitoval a dodal, že soud prvního stupně existenci příčinné souvislosti v odůvodnění svého rozsudku připouští, avšak dále se zabývá zejména výší škody, kterou zpochybňuje a zpochybňuje způsob výpočtu škody ze strany žalobce. Podle žalobce soud neměl žalobu zamítnout pro neprokázání příčinné souvislosti, když sám v rozsudku připouští, že je nepochybné, že škoda vznikla v důsledku krizových opatření, ale místo toho měl přiznat žalobci jinou částku, než kterou žalobou požadoval.
34. Žalobce popřel, že by v průběhu soudního řízení měnil tvrzení a důvody vzniku škody. K tomu poukázal na to, že na dané řízení je třeba pohlížet celkovou optikou zcela nové situace, která dosud nebyla v soudní praxi rozhodována a není možné na ni dohledat ustálený výklad ani v judikatuře ani v odborné literatuře. K tomu poukázal na okolnosti vzniku škody, když žalovaný (správně zřejmě míněn žalobce, pozn. odvolacího soudu) byl vystaven bezprecedentnímu, neočekávatelnému a řádně nezdůvodněnému zásahu ze strany státní moci, která na dlouhou dobu zakázala podnikatelskou činnost. K takovému zásadnímu dlouhodobému omezení práva na podnikání nikdy v minulosti České republiky nedošlo. Žalobce s poukazem na znění krizového zákona podal u věcně a místně příslušného soudu žalobu, když od počátku tvrdil, že už v důsledku zákazu prodeje, ubytovacích a stravovacích služeb došlo k razantnímu poklesu jeho příjmů, a to za současného trvání nutných výdajů na udržení existence hotelu, čímž mu vznikla škoda. K prokázání poklesu příjmu předložil účetní závěrky, faktury a nechal si vypracovat znalecký posudek. Žalobce zdůraznil, že mu škoda vznikla a v to ve vyšší částce, než tu kterou uplatňuje žalobou.
35. Soud pominul existenci znaleckého posudku, který jasně deklaroval škodu ve výši minimálně žalované částky. Z průběhu řízení má žalobce zato, že soud měl problém zejména s vyčíslením škody, nikoliv s příčinnou souvislostí mezi vznikem škody a přijetím omezujících krizových opatření. K tomu odkázal na usnesení prvostupňového soudu 20. 3. 2024, jehož obsah uvedl, kdy soud požadoval po žalobci předložení důkazů, kolik by činil jeho měsíční čistý příjem v případě neexistence pandemie a neexistence krizových opatření. Žalobce předložil relevantní doklady – účetní uzávěrky za předchozí období i rozbor povětrnostních vlivů a jejich vliv na výši příjmů žalobce. Opakovaně soud vysvětloval složitost vyčíslení škody, když jde o škodu spojenou, nadto žalobce opakovaně vyzýval soud k uplatnění možnosti užít soudního uvážení při určení výše škody. Pokud ani znalecký posudek a ani množství dalších důkazů neprokazují vznik škody, tak měl soud přistoupit v souladu s judikaturou k určení výše škody uvážením. Takovýto postup by byl na místě i s ohledem na skutečnost, že škodu způsobil stát výkonem státní moci.
36. Soud prvního stupně věc nesprávně posoudil po stránce právní, když vytкнуł žalobci neprokázání přímé existence příčinné souvislosti, jeho rozhodnutí je tak nepřezkoumatelné, když se příčinné souvislosti vlastně nevěnuje, žalobu zamítl proto, že byla zpochybněna výše škody. Závěrem žalobce navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

37. Žalovaný ve svém vyjádření k odvolání žalobce odkázal na správná skutková zjištění soudu prvního stupně a jeho správné právní posouzení. Podmínky pro případné přiznání nároku na náhradu škody splněny nejsou, když není dána příčinná souvislost mezi krizovými opatřeními a vzniklou škodou, jak správně soud prvního stupně dovodil. Z rozsudku vyplývá, že žalobce požadoval náhradu za různé typy nákladů, včetně nákladů na IT služby, spotřebovanou elektrickou energii, svoz odpadu, pojištění, pohonné hmoty a nájemné a soud prvního stupně správně konstatoval, že tyto náklady by žalobce musel vynaložit bez ohledu na vydaná krizová opatření. Závěry soudu prvního stupně v tomto směru přijaté žalovaný odcitoval a vyslovil s nimi svůj souhlas. Nadto poukázal na to, že žalobce čerpal dotace ze státního rozpočtu na zmírnění dopadů pandemie, nárok je tak uplatněn v rozporu s podmínkami dotačního programu, když podle bodu 11 Rozhodnutí o poskytnutí dotace ze státního rozpočtu platí, že příjemce dotace, tedy žalobce, se vzdává práva na uplatnění dalších nároků souvisejících s omezením ubytovacích služeb.
38. Nadto žalobce zmatečně uplatnil svůj nárok, když předložil znalecký posudek, který měl vyčíslit ušlý zisk a následně poukázal na jeho zásadní vady. V průběhu řízení zmiňoval vzniklé škody, kdy poukazoval na marně vynaložené náklady, svá skutková tvrzení pak různě měnil k výzvě soudu. Žalovaný odmítá tvrzení žalobce o tom, že prvostupňový soud nepovažoval příčinnou souvislost mezi konkrétními škodami a krizovými opatřeními za prokázanou a pouze konstatoval, že je nepochybné, že škoda žalobci vznikla. Bylo na žalobci, aby škodu kvantifikoval a konkrétně u každé z nich uvedl příčinnou souvislost mezi krizovými opatřeními, což není možno prokázat jiným způsobem, než který zvolil právě žalobce, který soudu předložil desítky faktur bez jakéhokoliv objasnění. Žalobce tak podle názoru žalovaného dlouhodobě ignoroval výzvy a poučení soudu k objasnění nároku, a soud prvního stupně proto správně žalobu zamítl. Žalovaný žádal potvrzení rozsudku jako věcně správného.
39. Odvolací soud přezkoumal podle § 212 a § 212 a odst. 1 a 5 o. s. ř. správnost napadeného rozsudku, včetně správnosti postupu v řízení, které jeho vydání předcházelo a dospěl k závěru, že odvolání žalobce je v základu opodstatněné, nicméně odvolací soud nemá podmínky pro konečné rozhodnutí ve věci.
40. Odvolací soud předesílá, že je – stejně jako soud prvního stupně – vázán podle § 243g odst. 1 část věty první za středníkem o. s. ř. právním názorem vyjádřeným dovolacím soudem v jeho zrušujícím rozsudku ze dne 16. 11. 2023. Nejvyšší soud ČR v něm vyšel zejména ze svého rozsudku ze dne 31. 8. 2023, sp. zn. 30 Cdo 63/2023, publikovaného ve Sbírce Nejvyššího soudu, svazek 7, ročník 2024, uveřejněného pod pořadovým číslem 68/2024, (tedy vydaného po předchozím rozsudku odvolacího soudu v této věci – pozn. odvolacího soudu), v němž vyslovil mimo jiné názor, že krizové opatření, jehož předmětem je omezení či zákaz maloobchodního prodeje a které je přijato ve formě usnesení vlády, je ve smyslu § 36 odst. 1 zákona č. 242/2000 Sb. provedeno v okamžiku, kdy nastaly jeho škodu působící účinky, přičemž není právně významné, že se poškozený omezení stanovenému krizovým opatřením podrobil dobrovolně. V uvedeném judikátu Nejvyšší soud ČR také dovodil, že krizový zákon nečiní rozdíl mezi krizovými opatřeními, která působí na území celé České republiky a těmi, která směřují vůči konkrétní osobě nebo konkrétně vymezenému okruhu osob.
41. Žalobce svůj nárok opřel o ustanovení § 36 krizového zákona a soud prvního stupně v odůvodnění svého rozhodnutí správně vysvětlil předpoklady odpovědnosti státu za škodu. Jde o povinnost objektivní, bez ohledu na zavinění, kdy jediným liberačním důvodem je, pokud si poškozený škodu způsobil sám.
42. Odůvodnění napadeného rozsudku je zčásti ne zcela srozumitelné, neboť soud prvního stupně žalobu neshledal důvodnou se závěrem, že není splněna podmínka 3.- příčinná souvislost mezi zmíněnou činností orgánů státu a vznikem škody, tedy konkrétně příčinná souvislost mezi vzniklou škodou a krizovými opatřeními či cvičeními prováděnými podle krizového zákona tak, jak stanoví § 36 odst. 1 věta první uvedeného zákona. Poté však v dalším odstavci pod bodem 108. dovozuje,

Shodu s prvopisem potvrzuje A. K.

že je nepochybné, že škoda žalobci vznikla v důsledku krizových opatření vládou České republiky (body 73.- 82. odůvodnění rozsudku), neboť těmito krizovými opatření bylo zakázáno poskytovat ubytovací služby a jejich prodej, stravovací služby, byla zakázána přítomnost veřejnosti v provozovnách stravovacích služeb, od 16. 3. do 24. 3. 2020 byl zakázán volný pohyb osob na území celé České republiky. Následně pod bodem 110 rekapituluje, jakým způsobem žalobce vymezil skutkově svůj nárok na náhradu škody, tedy v čem má tato škoda spočívat. Takovéto odůvodnění je nejednoznačné a „schizofrenní“, neboť soud prvního stupně na jedné straně dovozuje, že není dána příčinná souvislost mezi vzniklou škodou a krizovými opatřeními, poté ovšem uvádí, že škoda žalobci vznikla v důsledku krizových opatření, aby následně v dalším výkladu vysvětlil, že žalobce svá skutková tvrzení měnil, nebyl schopen specifikovat, z čeho požadovaná škoda sestává a tvrzenou škodu řádně neprokázal.

43. Závěr soudu prvního stupně o tom, že žalobce neprokázal škodu, kterou požaduje uhradit, odvolací soud nesdílí.
44. Podle přesvědčení odvolacího soudu žalobce nepochybně splnil svoji povinnost tvrzení v tomto směru tak, jak mu ukládá § 118a odst. 1 o. s. ř., když již v žalobě poměrně názorně a přesvědčivě vysvětluje, jak k požadované částce 2 586 193 Kč dospěl (poté, co bylo z důvodu částečného zpětvzetí žaloby řízení zastaveno ohledně zbývajících částky 11 847 Kč s předchozím rozsudkem ze dne 10. 2. 2023). Žalobce jasně uvádí, že porovnal výnosy, kterých dosáhl v provozu hotelu Luční Bouda ve stejném období roku 2019 s tím, jakých výnosů dosáhl v témže období roku 2020 v době nouzového stavu, od rozdílu 4 320 072 Kč poté odečetl finanční kompenzace, které mu byly poskytnuty od státu ve výši 1 015 200 Kč plus státem uhrazené mzdy v částce 706 832 Kč a po částečném zpětvzetí ohledně částky 11 847 Kč dospěl k výsledné částce 2 586 193 Kč. V dalších podáních tak, jak je soud prvního stupně rekapituluje v odůvodnění svého rozhodnutí pod bodem 110, žalobce škodu, kterou požaduje, vysvětluje a zde je třeba připustit, že jeho skutková tvrzení v tomto směru jsou částečně rozporná a rozdílná tak, jak to soud prvního stupně v odůvodnění rozhodnutí popisuje.
45. K tomu odvolací soud uvádí, že žalobce k prokázání svých skutkových tvrzení předložil četné listinné důkazy, zejména faktury, které soud prvního stupně provedl, avšak náležitě nezhodnotil, a to včetně stěžejního důkazu – znaleckého posudku vypracovaného na jeho žádost znaleckým ústavem Equity Solutions Appraisals s.r.o., znalce z oboru ekonomika, ceny a odhady, když úkolem znaleckého posudku bylo vyčíslit škodu žalobce za období od března do května 2020 vzniknou v souvislosti s přijetím krizových opatření pro účely soudního řízení. Ze závěrů tohoto znaleckého posudku jasně vyplývá, že uvedená škoda představuje částku 2 586 193 Kč.
46. Soud prvního stupně důkaz tímto znaleckým posudkem provedl, současně též vyslechl zpracovatele znaleckého posudku při jednání dne 22. 7. 2024, při němž oba zpracovatelé poměrně podrobně vysvětlili své znalecké závěry tak, jak je uvádějí ve znaleckém posudku, zejména akcentovali, že škoda ke které výsledně dospěli, vychází z hospodářského výsledku, kdy hospodářský výsledek představuje rozdíl tržeb a nákladů, k čemuž žalobce dodal, že požaduje uhradit skutečnou škodu tedy i ušlé náklady, neboť to není možno nijak oddělit.
47. Soud prvního stupně provedené důkazy týkající se výše škody náležitě nezhodnotil, když výsledně uzavřel, že žalobce svá skutková tvrzení neprokázal. Takovýto názor odvolací soud nesdílí. Je třeba připustit, že prokázání výše škody v daném případě skutečně může být obtížné, a to zejména za stavu, když škoda je požadována za období zhruba dvou měsíců a jednoho týdne roku 2020, kdy platil na území České republiky nouzový stav, nejde tedy ani celé účetní období roku 2020, ale pouze o jeho část, která nadto nepředstavuje ani kalendářní čtvrtletí. Žalobce však předložil četné důkazy a nelze mu klást k tíži, že není schopen svůj nárok prokázat, jinak, než jak činí.
48. K tomu odvolací soud uvádí, že procesní situaci, kdy výši nároku nelze prokázat buď vůbec anebo ho prokázat lze jen s nepoměrnými obtížemi, řeší ustanovení § 136 o. s. ř., podle něhož není, *lze-li výši nároku zjistit jen s nepoměrnými obtížemi nebo nelze-li ji zjistit vůbec, určí ji soud podle své úvahy.* Podle

Shodu s prvopisem potvrzuje A. K.

přesvědčení odvolacího soudu o takový případ zde jde, když žalobce skutečně není schopen přesně vyčíslit, „do koruny“ výši škody, která mu v důsledku krizových opatření po dobu nouzového stavu na území České republiky vznikla, takovýto požadavek by byl objektivně nesplnitelný, nicméně to neznamena, že jehož žaloba musí být zamítnuta pro neunesení důkazního břemene. K tomu odvolací soud připomíná, že žalobce i tak předložil mnohé důkazy, a to zejména shora citovaný znalecký posudek vypracovaný znaleckým ústavem renomovaným v této problematice, který výši škody určuje poměrně přesně. Podle přesvědčení odvolacího soudu postačuje, aby tento znalecký posudek byl náležitě zhodnocen, případně jeho závěry, budou-li o nich nejasnosti, doplněny výsledkem zpracovatelů posudku za stavu, kdy je zřejmé, že základ nároku je dán, neboť to, že v době vyhlášeného nouzového stavu na území České republiky v rozhodném období, za něž žalobce požaduje náhradu škody, platila na celém území zásadní omezení, která žalobci prakticky znemožňovala provozovat hotel Luční bouda, je zcela nepochybné a bylo by odepřením spravedlnosti, aby za situace, kdy žalobce předložil takto rozsáhlý důkazní materiál a zejména pak znalecký posudek zpracovaný renomovaným znaleckým ústavem, byly tyto závěry znalce zcela odmítnuty. Postup podle § 136 o. s. ř. však soud prvního stupně nejenže neužil, ale ani ho nezvažoval, respektive v odůvodnění svého rozhodnutí se mu nevěnuje.

49. Odvolací soud si je vědom toho, že i v případě postupu podle § 136 o. s. ř. nelze určit výši škody pouze volnou úvahou ale musí jít vždy o kvalifikovaný odhad podpořený konkrétními zjištěními, která však lze učinit z provedených důkazů, zejména pak ze znaleckého posudku. Bude ovšem namístě, aby soud prvního stupně všechny provedené důkazy ohledně výše škody řádně zhodnotil podle zásady volného hodnocení důkazů ve smyslu § 132 o. s. ř. K tomu odvolací soud k námitce žalovaného připomíná, že z krizového zákona nelze dovodit, že by jako škodu nebylo možno požadovat ušlý zisk; v tomto směru ustanovení § 36 krizového zákona rozdíl mezi skutečnou škodou a ušlým ziskem nečiní.
50. Z uvedeného je tak zřejmé, že pokud soud prvního stupně dovodil, že není naplněna příčná souvislost mezi krizovým opatřením a vzniklou škodou, ačkoliv poté odůvodnění rozsudku koncipuje tak, že žalobce neprokázal výši škody, tak tento jeho závěr nemůže být správný. Příčinná souvislost mezi vzniklou škodou a krizovými opatřeními je jednoznačně dána, výši škody pak žalobce řádně prokazuje a bude na soudu, aby ji určil s přihlédnutím k § 136 o. s. ř. se zřetelem ke všem relevantním skutečnostem. K tomu odvolací soud uvádí, že v zásadě sdílí úvahy soudu prvního stupně o tom, že pod pojmem škody nelze považovat nutné náklady, které žalobce musel podle svých tvrzení vynaložit tak, jak je specifikoval v průběhu řízení, když v tomto směru lze odkázat na odůvodnění napadeného rozsudku.
51. Dotace poskytnuté státem v rámci dotačních covidových programů žalobce zohledňuje. Argument žalovaného, že se žalobce podle bodu 11 Rozhodnutí o poskytnutí dotace ze státního rozpočtu č. 3175304573/COV-Ubytování/2022 „vzdal práva na uplatnění dalších nároků souvisejících s omezením ubytovacích služeb“ je nerozhodný, neboť poškozený se nemůže vzdát svého zákonného nároku na náhradu škody podle § 36 krizového zákona.
52. Ostatní předpoklady odpovědnosti státu za škodu podle § 36 krizového zákona tak, jak je soud prvního stupně v odůvodnění svého rozhodnutí uvádí, splněny jsou. Odvolací soud z důvodu hospodárnosti řízení a toho, že je namístě, aby byly vyjasněny základní předpoklady odpovědnosti státu za škodu podle krizového zákona s definitivní platností, pravomocným rozhodnutím, přistoupil podle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. ke změně zamítavého rozsudku soudu prvního stupně tak, že mezitímním rozsudkem vydaným podle § 152 odst. 2 věta druhá o. s. ř. rozhodl o základu nároku, který shledává zcela po právu s tím, že o jeho definitivní výši a o nákladech řízení účastníků a státu bude rozhodnuto v konečném rozhodnutí.
53. Právním názorem, vysloveným v tomto rozhodnutí, je soud prvního stupně podle § 226 odst. 1 o. s. ř. vázán.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje A. K.

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání do dvou měsíců ode dne doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni, a to za podmínek uvedených v § 237 o. s. ř.

Praha 26. února 2025

Mgr. René Fischer v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje A. K.